

การใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนาต่างๆ ในภาษาไทย



นางสาวทัศนวัลย์ เนียมบุบผา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๔

ISBN ๙๗๔-๑๗-๐๔๘๙-๕

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 20197597

1 2 700.ย. 2546

THE USE OF CONDITIONALS TO EXPRESS DIFFERENT INTENTIONS IN THAI

Miss Tatvalai Niemboobpha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0489-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนาต่างๆในภาษาไทย
โดย นางสาวทัศนวัลย์ เนียมบุบผา
สาขาวิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....*กัญญา วัฒนพันธ์*..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัญญา วัฒนพันธ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*สุนันท์ อัญชลินกุล*..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ อัญชลินกุล)

.....*พรทิพย์ พุกผาสุข*..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข)

.....*จิราภรณ์ ภัทรภาณุภัทร*..... กรรมการ
(อาจารย์ จิราภรณ์ ภัทรภาณุภัทร)

.....*ณัฐพร พานโพธิ์ทอง*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง)

ทัศนวัลย์ นิยมบุบผา : การใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนาต่างๆ ในภาษาไทย
 (THE USE OF CONDITIONALS TO EXPRESS DIFFERENT INTENTIONS IN
 THAI) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข , ๒๗๘ หน้า. ISBN ๙๗๔-๑๗-
 ๐๔๘๙-๕

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยคเงื่อนไขว่าสามารถแสดงเจตนาอะไรได้บ้าง และแต่ละ
 เจตนาใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา โดยใช้ ข้อมูลจากนวนิยาย ๕ เรื่อง ซึ่งแต่งโดยนักเขียน ๕ คน คือ "คุณชาย"
 ของ ว.วินิจฉัยกุล "ละครเล่ห์เสน่หา" ของ กิ่งฉัตร "เนื้อใน" ของ กฤษณา อโศกสิน "นางบาป" ของ นันทนา
 วีระชน และ "ดาวเรือง" ของ ทมยันตี

ผลการศึกษาพบว่าประโยคเงื่อนไขในภาษาไทยจากนวนิยายทั้ง ๕ เรื่อง สามารถใช้แสดงเจตนาของผู้พูดได้
 ทั้งหมด ๒๓ เจตนา คือ บอก คาดคะเน อธิบาย อวด แย้ง ชม ตำหนิ บ่น ขอโทษ หยอกล้อ ประชด
 เยาะเย้ย สาบาน ถาม ขอร้อง แนะนำ เตือน สั่ง สอน ทำทนาย ชักชวน ญ และ ฐ โดยใช้เกณฑ์ทาง
 ด้านเจตนาจำแนกเจตนาต่างๆ ในประโยคเงื่อนไข

จากการวิเคราะห์ว่าเหตุใดผู้พูดจึงเลือกใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนา พบว่าผู้พูดเลือกใช้ประโยคเงื่อนไข
 เพื่อแสดงเจตนาด้วยจุดประสงค์ใหญ่ๆ ๔ ประการ คือ ๑. เลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงเงื่อนไข ๒. เลือกใช้
 ประโยคเงื่อนไขเพื่อสมมุติเหตุการณ์ ๓. เลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงความสุภาพโดยการให้ทางเลือกแก่ผู้ฟังและ
 ให้ทางเลือกแก่ตนเอง หรือ ใช้เพื่อแสดงความไม่สุภาพโดยการให้แสดงอำนาจและใช้ว่ากล่าวผู้ฟัง และ ๔. เลือกใช้
 ประโยคเงื่อนไขเพื่อช่วยผลักดันให้ผู้ฟังทำตามสิ่งที่ผู้พูดต้องการซึ่งสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ ๓ ประการ คือ ใช้ประโยค
 เงื่อนไขเพื่อผูกมัดผู้ฟัง ใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อโน้มน้าวหรือชักจูงใจผู้ฟัง และใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อสร้างเหตุผลเพิ่ม
 นำหนักคำพูดให้ตนเองหรือสร้างเหตุผลเพื่อหักล้างคำพูดของผู้ฟัง

ภาควิชา ภาษาไทย
 สาขาวิชา ภาษาไทย
 ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ลายมือชื่อนิสิต ทัศนวัลย์ นิยมบุบผา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.พรทิพย์ พุกผาสุข

4180127422 : MAJOR THAI

KEY WORD : CONDITIONALS / INTENTIONS /

TATVALAI NIEMBOOBPHA : THE USE OF CONDITIONALS TO EXPRESS
DIFFERENT INTENTIONS IN THAI . THESIS ADVISOR : ASST. PROF.

PHORNTHIP PUKBHASUK , Ph. D. 278 pp. ISBN 974-17-0489-5

The purpose of this thesis is to study the various intentions of conditionals and the criteria in considering the intention in each conditional. The data is collected from 5 novels composed by 5 composers : " Khunchai" by "W. Winichai" , "Lakomleisaneiha" by Kingchat , "Neuanai" by Krisana Asoksin , "Nangbap" by Nantana Weerachon and "Daoreang" by Tomayantee.

The result of the study shows that there are 23 intentions shown in all 5 novels by using the conditionals in Thai language. They are to inform, to predict, to explain, to show off, to argue, to praise, to blame, to complain, to apologize, to tease, to be sarcastic, to ridicule, to swear, to question, to request, to suggest, to warn, to order, to teach, to challenge, to persuade, to incite and to threaten.

The result of the analysis shows that the speaker uses conditionals to express their intention from 4 main purposes. Firstly, the speaker uses conditionals to express conditionals. Secondly , conditionals can be used to assume the situations . Thirdly, the speaker uses conditionals to express politeness in order to give alternatives to the listener and the speaker themselves, Furthermore, the speaker expresses impoliteness by using power and blaming the listener. Finally, conditionals help the speaker in motivating or persuading the listener to do what he wants. This purpose comprises of three factors which are using conditionals to oblige the listener, to persuade the listener , to give reasons by emphasizing his words or convincing the listener that the listener is wrong .

Department Thai

Field of study Thai

Academic year 2001

Student's signature *Tatvalai Niemboobpha*

Advisor's signature *Phornthip Pukbhasuk*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำอันทรงคุณค่า ช่วยเหลือชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ด้วยความเมตตา ความเข้าใจ ความห่วงใยและความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ตลอดจนได้สละเวลาตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยจนสำเร็จลุล่วง ตลอดเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโท ท่านเป็นอาจารย์ผู้มีเมตตามาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างหาที่สุดมิได้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ อัญชลินกุล อาจารย์ จิราภรณ์ ภัทรภาณุภัทร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง เป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาตรวจแก้และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาท่านยังกรุณาให้ความเมตตา ห่วงใย ได้ถามทุกข์สุข อยู่เสมอ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาไทย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มา

นอกจากนี้บุคคลสำคัญที่คอยห่วงใย เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือ ผลักดัน ทุ่มเทแรงกาย แรงใจและทุนทรัพย์สนับสนุนจนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จเสร็จลุล่วง คือ คุณ เยาวรัตน์ เนียมบุบผา และคุณ เพทาย เนียมบุบผา มารดาและบิดาของผู้วิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งมาโดยตลอดจึงขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยอยากจะขอบคุณ คุณ สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม กัลยาณมิตรผู้คอยเป็นกำลังใจและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นผู้มีน้ำใจ ห่วงใย ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจให้กันและกันมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับปริญญาโทคือ คุณสุนันดา วิริยา คุณอิศเรศ ดลเพ็ญ คุณจิรรัตน์ เพชรรัตนโมรา และคุณสนิษฐา เขียวชาญ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ

บทที่

๑	บทนำ.....	๑
	๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
	๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	๔
	๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย.....	๔
	๑.๔ ขอบเขตการวิจัย.....	๔
	๑.๕ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	๗
	๑.๖ วิธีการดำเนินการค้นคว้าและวิจัย.....	๗
	๑.๗ นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	๗
	๑.๘ ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๙
๒	ทบทวนวรรณกรรม.....	๑๐
	๒.๑ ทฤษฎีวิจัยกรรม.....	๑๐
	๒.๒ รูปประโยคกับเจตนา.....	๑๓
	๒.๓ ประโยคเงื่อนไขกับการแสดงเจตนา.....	๒๐
๓	ประโยคเงื่อนไขกับการแสดงเจตนาต่างๆของผู้พูด.....	๒๒
	๓.๑ ประโยคเงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาบอกเล่า.....	๒๓
	๓.๒ ประโยคเงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาคาดคะเน.....	๓๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓.๓	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาอธิบาย.....๓๙
๓.๔	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาอวด.....๔๒
๓.๕	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาชม.....๔๔
๓.๖	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาตำหนิ.....๔๕
๓.๗	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาบ่น.....๕๒
๓.๘	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาขอโทษ.....๕๖
๓.๙	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาแย้ง.....๕๗
๓.๑๐	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาหยอกล้อ.....๖๒
๓.๑๑	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาประชด.....๖๔
๓.๑๒	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาเยาะเย้ย.....๖๘
๓.๑๓	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาสาบาน.....๖๙
๓.๑๔	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาถาม.....๗๓
๓.๑๕	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาขอร้อง.....๗๙
๓.๑๖	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาสั่ง.....๘๔
๓.๑๗	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาแนะนำ.....๙๐
๓.๑๘	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาเตือน.....๙๕
๓.๑๙	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาสอน.....๑๐๑
๓.๒๐	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาทำทนาย.....๑๐๖
๓.๒๑	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาชักชวน.....๑๑๕
๓.๒๒	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนายุ.....๑๒๑
๓.๒๓	ประโยชน์เงื่อนไขที่ใช้แสดงเจตนาขู่.....๑๒๖
๔	การเลือกใช้ประโยชน์เงื่อนไขแสดงเจตนาต่างๆ..... ๑๖๐
๔.๑	ลักษณะเฉพาะของประโยชน์เงื่อนไข..... ๑๖๐
๔.๑.๑	ประโยชน์เงื่อนไขเป็นประโยชน์ที่มีลักษณะของเงื่อนไขหรือข้อแม้ อยู่ใน ประโยค..... ๑๖๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔.๑.๒ ประโยคเงื่อนไขเป็นประโยคที่มีนัยแสดงความเป็นไปสองทางอยู่ใน ประโยค.....	๑๖๔
๔.๑.๓ ประโยคเงื่อนไขเป็นประโยคที่มีลักษณะการสมมุติเหตุการณ์อยู่ใน ประโยค.....	๑๗๒
๔.๑.๔ ประโยคเงื่อนไขเป็นประโยคที่มีลักษณะแบ่งรับแบ่งสู้ อยู่ใน ประโยค.....	๑๗๔
๔.๒ การเลือกใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนาต่างๆ.....	๑๗๖
๔.๒.๑ เลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงเงื่อนไข.....	๑๗๖
๔.๒.๒ เลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อสมมุติเหตุการณ์.....	๑๗๘
๔.๒.๓ เลือกใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงความสุภาพและแสดงความไม่สุภาพ....	๑๘๗
๔.๒.๓.๑ ใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงความสุภาพ.....	๑๘๘
๑) แสดงความสุภาพโดยให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง.....	๑๘๘
๒) แสดงความสุภาพโดยให้ทางเลือกแก่ตนเอง.....	๑๙๐
๔.๒.๓.๒ ใช้ประโยคเงื่อนไขเพื่อแสดงความไม่สุภาพ.....	๑๙๓
๑) แสดงความไม่สุภาพโดยใช้แสดงอำนาจ.....	๑๙๓
๒) แสดงความไม่สุภาพโดยใช้อวดอ้างผู้ฟัง.....	๑๙๖
๔.๒.๔ เพื่อช่วยผลักดันให้ผู้ฟังทำตามที่ผู้พูดต้องการหรือทำให้แน่วแน่มในการ สนทนาแน่วเียงไปตามทิศทางที่ผู้พูดต้องการ.....	๑๙๙
๔.๒.๔.๑ ใช้เพื่อผูกมัดผู้ฟัง.....	๑๙๙
๔.๒.๔.๒ ใช้เพื่อโน้มน้าวใจหรือชักจูงใจผู้ฟัง.....	๒๐๖
๔.๒.๔.๓ ใช้สร้างเหตุผลเพิ่มน้ำหนักคำพูดให้ตนเองหรือสร้างเหตุผล หักล้างผู้ฟัง.....	๒๑๒
๕ สรุปและอภิปรายผล.....	๒๒๒
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๒๒๒
๕.๒ อภิปรายผล.....	๒๒๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๒๒๕

รายการอ้างอิง.....๒๒๗

ภาคผนวก.....๒๓๐

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....๒๗๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงการเปรียบเทียบประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาตำหนิกับ ประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาปน.....	๕๕
๒ แสดงการเปรียบเทียบประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาขอร้องกับ ประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาสั่ง.....	๘๙
๓ แสดงการเปรียบเทียบประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาแนะนำกับ ประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาเตือน.....	๑๐๐
๔ แสดงการเปรียบเทียบประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาแนะนำกับ ประโยคเงื่อนไขที่แสดงเจตนาชักชวน.....	๑๒๐
๕ สรุปเกณฑ์จำแนกการใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนา ทั้ง ๒๓ เจตนา.....	๑๔๐